



## Fördjupad översiktsplan för **Bensbyn**

Luleå kommun      Norrbottens län

### SAMRÅDSREDOGÖRELSE

**2015-04-27**

#### **Bakgrund**

Plan och tillväxtutskottet gav 2012-09-17 Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att upprätta en fördjupad översiktsplan för Bensbyn.

#### **Hur samrådet bedrivits**

För att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och för att ge möjlighet till insyn och påverkan ska samråd ske med kommunens medlemmar, andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget enligt 3 kap 9§ plan- och bygglagen.

Ett förslag till fördjupad översiktsplan för Bensbyn visades för samråd fr.o.m. 2014-09-08 t.o.m. 2014-09-26. Planhandlingarna har funnits tillgängliga på Luleå kommuns hemsida, på Stadshuset, Stadsbiblioteket och på Benzeliussgården i Bensbyn. Annons om samrådet infördes också i lokaltidningarna 2014-09-05.

Information om samrådet och en inbjudan till ett samrådsmöte skickades dessutom 2014-09-03 till myndigheter och övriga berörda enligt sändlista. Samrådsmötet annonserades även i lokaltidningarna 2014-09-05. Mötet hölls 2014-09-11 i Bensbyn. Anteckningar från samrådsmötet bifogas, bilaga 1.

Samråd har under planarbetet kontinuerligt skett med berörda kommunala förvaltningar och bolag samt berörda fastighetsägare och invånare i Bensbyn.

Under samrådstiden inkom 16 skrivelser.

#### **Skrivelser utan erinran har inkommit från:**

- Sjöfartsverket, 2014-09-19
- Försvarsmakten, 2014-09-26

## Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Bensbyboende 1, 2014-09-09
- Bensbyboende 2, 2014-09-10
- Bensbyboende 3, 2014-09-24
- Bensbyboende 4, 2014-09-24
- Bensbyboende 5, 2014-09-24
- Bensbyboende 6, 2014-09-25
- Bensbyboende 7, 2014-09-25
- Bensbyboende 8, 2014-09-25
- Sametinget, 2014-09-25
- Miljönämnden, 2014-09-26
- Trafikverket, 2014-09-26
- Tekniska förvaltningen, 2014-09-26
- Kommunala tillgänglighetsrådet, 2014-09-29
- Länsstyrelsen, 2014-10-01

Synpunkterna sammanfattas och kommenteras nedan.

## Inkomna synpunkter med kommentarer

Inkomna synpunkter redovisas här i sammanfattad och förkortad form. Synpunkterna i sin helhet finns att tillgå på Stadsbyggnadskontoret. Länsstyrelsens hela yttrande bifogas (bilaga 2). Stadsbyggnadskontorets kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

### Myndigheter

#### Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att den föreslagna vägkorridoren (område 7c) för ny Skärgårdsväg söder om byn kan försvåra för markägarna att hålla markerna öppna med betande djur. Man vill ha en tydligare redovisning av effekterna, även vad gäller det angränsande Natura 2000-området.

*Den i planförslaget utritade vägkorridoren för den föreslagna nya Skärgårdsvägen (7 c) är alltför smal och kan ge intryck av att denna väg föreslås lokaliserad exakt i denna korridor. Detta ska ändras i planförslaget så att korridoren är bredare. Det betyder att vägens framtida lokalisering och utformning avgörs i kommande detaljplan samt projektering av vägsträckan. Att t ex omstängsling av betesmarker då måste ske är i sammanhanget naturligt. Vidare kan t ex väderskydd behöva uppföras inom Natura 2000-området för att tillgodose betesdjurens behov. Kommunens bedömning är att den nya vägen inte kommer att avsevärt försvåra att marken i det aktuella området betas/brukas, men att den naturligtvis påverkar såväl markanvändningar som landskapsbild, m m, men i begränsad omfattning om hänsyn tas och anpassningar görs. Vägen kommer inte att bli en särskilt stor väg med kraftigt trafikflöde, utan ha karaktär av lokalväg. Detta uttrycks i planförslaget under rekommendationerna för vägreservaten 7 a, b och c med formuleringen: "Ny väg ska noggrant anpassas till befintlig terräng och markförhållanden så att dess*

*påverkan på bl a landskapsbild och viktiga markvattenflöden minimeras." Vi föreslår att formuleringen ändras till: "Ny väg ska noggrant anpassas till befintliga förhållanden så att dess påverkan på befintlig bebyggelse, markanvändning, landskapsbild och viktiga markvattenflöden minimeras."*

Länsstyrelsen anser att det bör göras kulturmiljöanalyser inför planläggningen av de nya bebyggelseområdena i byakärnan (område 3) och förtätningen av bebyggelsegrupperna Svedjan, Åkern och Böning (områdena 4) väster om väg 596.

*Kommunens sakkunnige i kulturmiljöfrågor har inte bedömt att denna typ av särskilda analyser är nödvändiga vid kommande detaljplanering av områdena 3 och 4, då dessa värden inte har tillräckligt hög dignitet. De kulturmiljövärden som identifieras under arbetet med kommande detaljplaner ska naturligtvis beaktas vid planarbetet och planeringsprocessen. För områden 4 föreslås följande rekommendationer i planförslagets samrådsversion: "Bebyggelseområdena bör inte utökas arealmässigt, men kan förtätas försiktigt där det är lämpligt. Kulturhistoriska värden samt vegetationsvärden ska tas tillvara." Vi föreslår att formuleringen ändras till: "Bebyggelseområdena bör inte utökas arealmässigt, men enstaka nya byggnader kan få uppföras där det är lämpligt. Kulturhistoriska värden samt vegetationsvärden ska tas tillvara."*

Länsstyrelsen påpekar att Trafikverket förordar att befintliga anslutningar används, och endast i undantagsfall medger nya anslutningar till en sådan väg som väg 596.

*Kommunen kommer att kontakta Trafikverket för en diskussion om och när det blir aktuellt med en sådan anslutning.*

Länsstyrelsen anser att jämställdhetsperspektivet saknas i planförslaget och att den bör innehålla könsuppdelad statistik.

*Kommunen anser inte att denna typ av plan ska innehålla alltför mycket eller omfattande statistik. Det är viktigare att planen är någorlunda kortfattad och blir läst av många.*

Angående miljökonsekvensbeskrivningen säger länsstyrelsen att den inte delar kommunens ställningstagande i fråga om bebyggelsens kulturmiljövärden, då de gårdar och byggnader som speglar jordbruksbyn är fortsatt viktiga för karaktären och byns identitet. Länsstyrelsen saknar också en beskrivning av miljömålet ett rikt odlingslandskap samt vilken påverkan planen har på målet.

*Planhandlingarna beskriver tydligt hur viktiga kommunen anser att kulturlandskaps- och kulturmiljövärden är i sammanhanget. Hela plankonceptet utgår från behovet att bevara ett odlingslandskap runt Bensbyn. Kommunens sakkunnige i kulturmiljöfrågor har dock inte bedömt att nivån på dessa kulturmiljövärden inne i bebyggelsen är så stora att de kräver särskilt lagstöd. Frågan kommer att aktualiseras i kommande detaljplanering, och gör det kontinuerligt i pågående bygglovgivning, m m. En beskrivning av miljömålet ett rikt odlingslandskap och planens påverkan på detta saknas i miljökonsekvensbeskrivningen. En sådan beskrivning ska tillföras.*

## Trafikverket

Trafikverket förordar att befintliga väganslutningar används, och påpekar att de endast i undantagsfall medger nya anslutningar till en sådan väg som Bensbyvägen, väg 596.

*Kommunen kommer att kontakta Trafikverket för en diskussion om och när det blir aktuellt med en sådan anslutning.*

Trafikverket påpekar också att väg 596 är utpekad som rekommenderad väg för farligt gods. Vid byggande av nya byggnader bör kommunen översiktligt beskri-

va risker beträffande farligt gods.

*En översiktlig beskrivning beträffande riskerna med farligt gods ska tas med i planbeskrivningen.*

### Sametinget

Sametinget påpekar att det av planförslaget inte framgår att planområdet är beläget inom renskötselområdet samt eventuell påverkan på renskötseln av planförslaget. Vidare ska berörda samebyar ges möjlighet att delta i samrådet.

*Planområdet berörs inte av rennäringens intressen men norr därom samt på Granön-Björkö-Mulön öster om planområdet finns uppsamlingsområden för renar. Kommunen ska beskriva detta i planförslaget samt ta med berörd sameby på sändlistan.*

## Kommunala förvaltningar och bolag

### Miljönämnden

Anser att hela planområdet bör anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnätet.

*Då bebyggelsen väster om väg 596 är relativt gles och av begränsad omfattning samt inte föreslås nämnvärt utökad i planförslaget bedöms det inte som nödvändigt att i nuläget ansluta till det kommunala vatten- och avloppsnätet.*

Efterlyser en tydligare motivering till att odlingsbar jord bebyggs.

*Det enda samhällsekonomiskt rimliga sättet att utöka bebyggelsen i Bensbyn är genom att bygga tätare än i dagens Bensbyn. Det kommer då att ske delvis på mark som tidigare odlats och/eller betats som är belägen inom och mellan husgrupper och enstaka hus i byn. De stora sammanhängande arealerna av odlad jord inom planområdet föreslås inte byggas utan ska bevaras. Den övervägande delen av odlingmarken inom planområdet kommer därför att bevaras.*

Föreslår att bebyggelseområdet Järnviken i sin helhet ligger ovan +2.5 m.

*Det lämpliga bebyggelseområdet motsvarar vad som gäller i nu gällande äldre detaljplan (bebyggelseplan) för området. Denna plan ska ersättas av ny detaljplan. I det arbetet ska över resp under +2.5 m behandlas bl a. Denna detaljerade bebyggelsegräns ska alltså inte bestämmas i denna översiktsplan.*

Föreslår en ändring av texten för miljöfarligt avfall.

*Texten ska ändras enligt förslaget.*

Föreslår att SGU:s jordartskarta används istället för den nu använda.

*Den nu använda jordartskartan anger jordart på något större djup än SGU:s karta. Detta inverkar dock inte nämnvärt på planförslaget varför det inte innebär någon skillnad att byta jordartskarta i planhandlingen.*

Saknar beskrivning av miljömålet Ett rikt odlingslandskap.

*En beskrivning av miljömålet ett rikt odlingslandskap ska införas i miljökonsekvensbeskrivningen.*

### Tekniska förvaltningen

Föreslår ett antal redaktionella ändringar samt anser att det behövs en allmän lekplats i Bensbyn.

*I texten ska det anges att en allmän lekplats behövs.*

## Kommunala tillgänglighetsrådet

Redovisar ett antal råd om önskvärt innehåll i en översiktsplan utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

*Dessa frågor belyses i den kommuntäckande översiktsplanen som antogs 2013, och behöver inte tas upp särskilt för Bensbyn.*

## Övriga

### Bensbyboende 1

Vill att planen delas ut i pappersform på kommande samrådsmöte i Bensbyn samt framför förslaget att förskolan blir ett allaktivitetshus i byn om ny förskola byggs samt att nybyggnationer kan behöva anpassas bättre till befintlig bebyggelse.

*Planen har delats ut i pappersform under samrådsmötet i Bensbyn i september 2014. Frågan om allaktivitetshus får tas upp när det blir aktuellt. Synpunkten om bättre anpassning framförs till bygglovsavdelningen.*

### Bensbyboende 3

Vill att behovet av en förlängd gång- och cykelväg norrut längs väg 596 från befintlig cykelväg tas upp i planförslaget.

*Kommunen ska ta med detta i planförslaget.*

### Bensbyboende 2, 4, 5, 6, 7 och 8

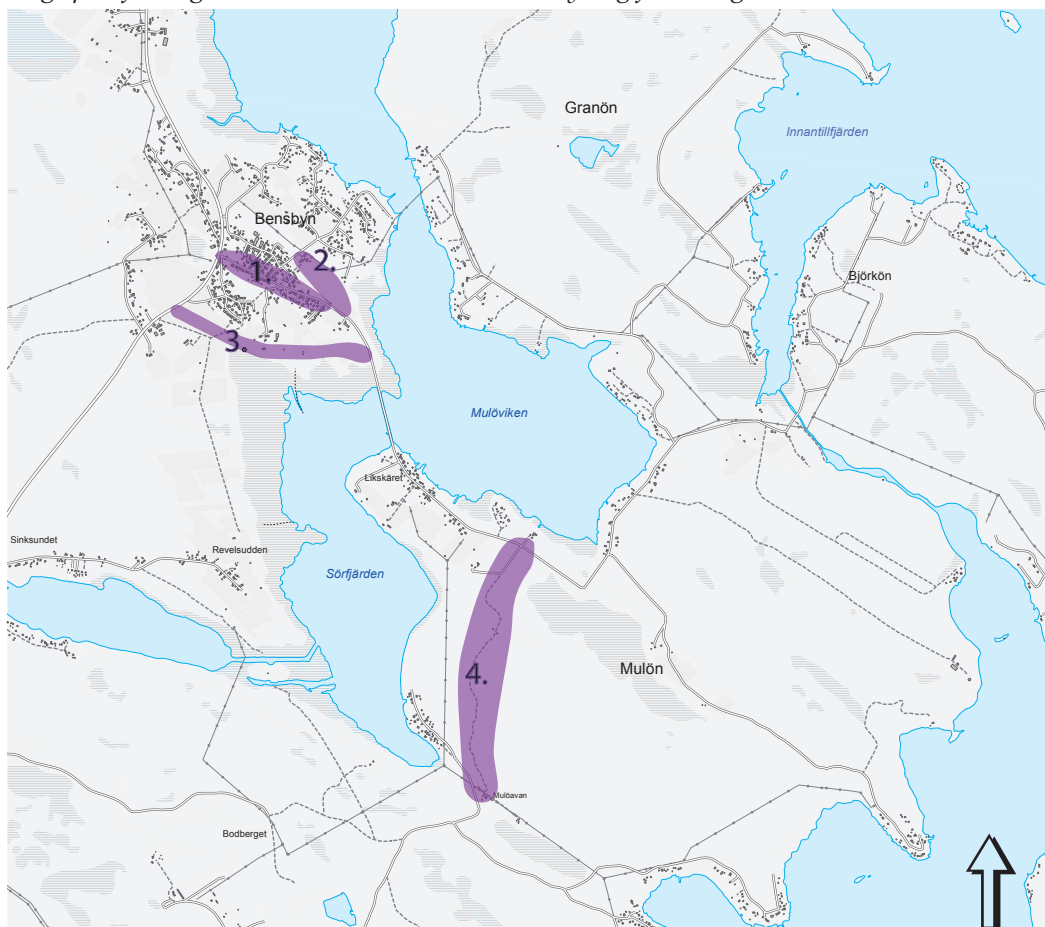
Dessa fastighetsägare är negativa till den föreslagna dragningen av ny Skärgårdsväg (7 c). De anser att vägen skulle få negativa följder för bl a befintlig bebyggelse, markanvändning, hästhållning, betestryck, naturvärden och landskapsbild. De efterlyser andra alternativ till ny väg, som att förbättra befintlig Skärgårdsväg, en ny väg norr om byn som förlängning av föreslagen ny infartsväg till Järnvikenområdet eller förbättra befintlig skogsväg från Hertsön/Hagaviken över Granön.

*Se även kommentarer till Länsstyrelsen ovan. Idag används Skärgårdsvägen genom Bensbyns centrala del för i stort sett all trafik som ska till Granön/Björkö/Mulön. Samtidigt är Skärgårdsvägen en centralt i bykärnan belägen bostadsgata och skolväg för många barn. Vägen är smal och det finns därför inte plats att bygga en gångväg längs vägen. Den skyltade hastigheten längs vägen är 30 kilometer i timmen.*

*Sommaren 2014 mätte kommunen trafikmängden och hastigheten i två punkter längs vägen. Vid gatunummer 16 passerade i snitt 1075 fordon under en dag (ÅDT) och medelhastigheten var 37 kilometer i timmen. 85 % av alla fordon som passerade höll hastigheten 45 kilometer i timmen eller lägre. Vid gatunummer 25 passerade i snitt 563 fordon under en dag (ÅDT) och medelhastigheten var 38 kilometer i timmen. 85 % av alla fordon som passerade höll hastigheten 49 kilometer i timmen eller lägre.*

*I och med att antal boende sannolikt ökar på Granön/Björkö/Mulön i framtiden ökar därmed också genomfartstrafiken på Skärgårdsvägen. Med tanke på att det samtidigt är villagata är trafikmängderna och hastigheterna jämförelsevis höga.*

För att lösa denna trafiksituation på längre sikt behövs någon form av större trafikåtgärd. Det finns då fyra tänkbara alternativ till trafiklösning (se bild nedan): 1. Förbättra befintlig skärgårdsväg genom byn, 2. Förlänga den nya infartsvägen till Järnvikenområdet mot sydost så att den ansluter till bef. Skärgårdsväg, 3. Ny väg söder om bykärnan enligt planförslagets samrådsversion, samt, 4. Ny väg från Hagaviken till Likskäret över



Mulön. Samtliga alternativ har olika för- och nackdelar såväl ur allmän synpunkt såväl som för andra intressen.

När man jämför de fyra alternativen utifrån trafik- och vägfunktioner som tillgänglighet och trafiksäkerhet är alternativet 2 och 3 klart bättre än 1 och 4. Att förbättra befintlig Skärgårdsväg genom byn kan aldrig få samma funktionalitet och säkerhet för bensbyborna som en ny väg på lämplig plats. En ny väg över Mulön kommer inte att kunna ta bort hela utan bara delar av genomfartstrafiken från öarna genom Byn.

Vad gäller vägekonomi så blir alternativ 1 billigast i både anläggning och drift, då vägen är befintlig och nybyggnaderna små. En ny väg över Mulön enligt alt 4 blir sannolikt dyrast då sträckan nybyggd väg här är längst av alternativen. De två nybyggnadsalternativen 2 och 3 genom eller söder om byn blir troligen ungefär ekonomiskt likvärdiga.

Konsekvenserna för andra intressen bedöms bli störst för alternativ 1, där befintlig men förbättrad Skärgårdsväg genom byn trots förbättringarna får bristande säkerhet, bullerpåverkan i bebyggelsen och betydande barriäreffekter. Övriga tre alternativ är ungefär likvärdiga, men på olika sätt. Alt 2 påverkar befintlig och kommande bebyggelse mellan Järnviksområdet och bykärnan och ger barriäreffekter i den framtida mer sammanbyggda byn. Alt 3 påverkar bebyggelsen längs byns södra och västra kant samt jordbruksmarker-



na i detta område. Alt 4 går utanför planområdet men en del trafik finns ändå kvar genom byn vilket delvis ger samma negativa påverkan som alt 1.

Konsekvenserna för miljövärden som landskapsbild, kulturmiljö och Natura 2000-område bedöms bli minst för alt 4, då denna väg går utanför planområdet genom skogsmarksområde utan särskilda kända värden. De övriga alternativen bedöms som relativt likvärdiga, men på olika sätt. Där alt 3 ger större påverkan på landskapsbild och naturmiljö söder om byn ger alt 1 och 2 större påverkan på kulturvärden m m i bebyggelsen.

De sociala konsekvenserna för vardagslivet i Bensbyn bedöms vara att alt 1 ger störst och alt 4 minst negativa effekter beroende på att mest respektive minst ny extern biltrafik dras in i planområdet. Alt 2 och 3 bedöms även här inta en mellanposition.

Sammantaget bedöms varken alternativ 1 eller 4 vara lämpliga ur allmän synpunkt, då de inte löser de förväntade framtida trafikbehoven och de krav på miljökvotitéer och trafik-säkerhet som ställs. Alternativen 2 och 3 är däremot möjliga och lämpliga från allmän synpunkt. Från stadsbyggnadssynpunkt bedöms alternativ 3 ge flest fördelar socialt och miljömässigt för Bensbyn i ett långsiktigt perspektiv.

Kommunen anser därför att det föreslagna södra alternativet (7 c) är från allmän synpunkt bäst av vägalternativen. Det alternativ som redovisas i planförslagets samråds-version ska därför inte ändras principiellt. I planförslagets samrådsversion redovisades den föreslagna nya Skärgårdsvägen (7c) som en relativt smal markkorridor. Man kunde därmed få intrycket att dess läge och utformning är i detalj bestämt, vilket inte är fallet. En särskild detaljplan, grundad på en projektering av vägsträckan, måste tas fram i ett senare skede för att bestämma vägens exakta läge och utformning. Berörda har då möjlighet till att framföra detaljsynpunkter i dessa frågor. Planförslaget ska därför ändras så att den markkorridor inom vilken vägen kan tänkas att byggas är bredare på plankartan.

## **Ställningstagande och förändringar**

Med anledning av inkomna synpunkter föreslås följande förändringar i planförslaget:

- Rekommendationerna för område 7 a, b och c ändras till: Ny väg ska noggrant anpassas till befintliga förhållanden så att dess påverkan på befintlig bebyggelse, markanvändning, landskapsbild och viktiga markvattenflöden minimeras.
- Rekommendationerna för områden 4 ändras till: Bebyggelseområdena bör inte utökas arealmässigt, men enstaka nya byggnader kan få uppföras där det är lämpligt. Kulturhistoriska värden samt vegetationsvärden ska tas tillvara.

- En beskrivning av miljömålet ett rikt odlingslandskap och hur det påverkas ska införas i miljökonsekvensbeskrivningen.
- En översiktlig beskrivning om risker med farligt gods ska finnas i planbeskrivningen.
- Ta med relevant information om renskötseln i planförslaget.
- Gällivare sameby införs på sändlistan.
- Text om miljöfarligt avfall ändras enligt miljönämndens förslag.
- Behov av en allmän lekplats ska tas med i planbeskrivningen.
- Behovet av förlängd gång- och cykelväg norrut ska tas med i planbeskrivningen.
- Bredden på markreservatet för nya Skärgårdsvägen söder om byn ska öka tydligt på plankartan.
- Ett antal redaktionella ändringar i planbeskrivning samt miljökonsekvensbeskrivning.

Stadsbyggnadskontorets planavdelning 2015-04-27

AnneLie Granljung  
Planchef

Bo Sundström  
Planhandläggare

Bilaga 1 Anteckningar från samrådsmöte 2014-09-11

Bilaga 2 Länsstyrelsens synpunkter